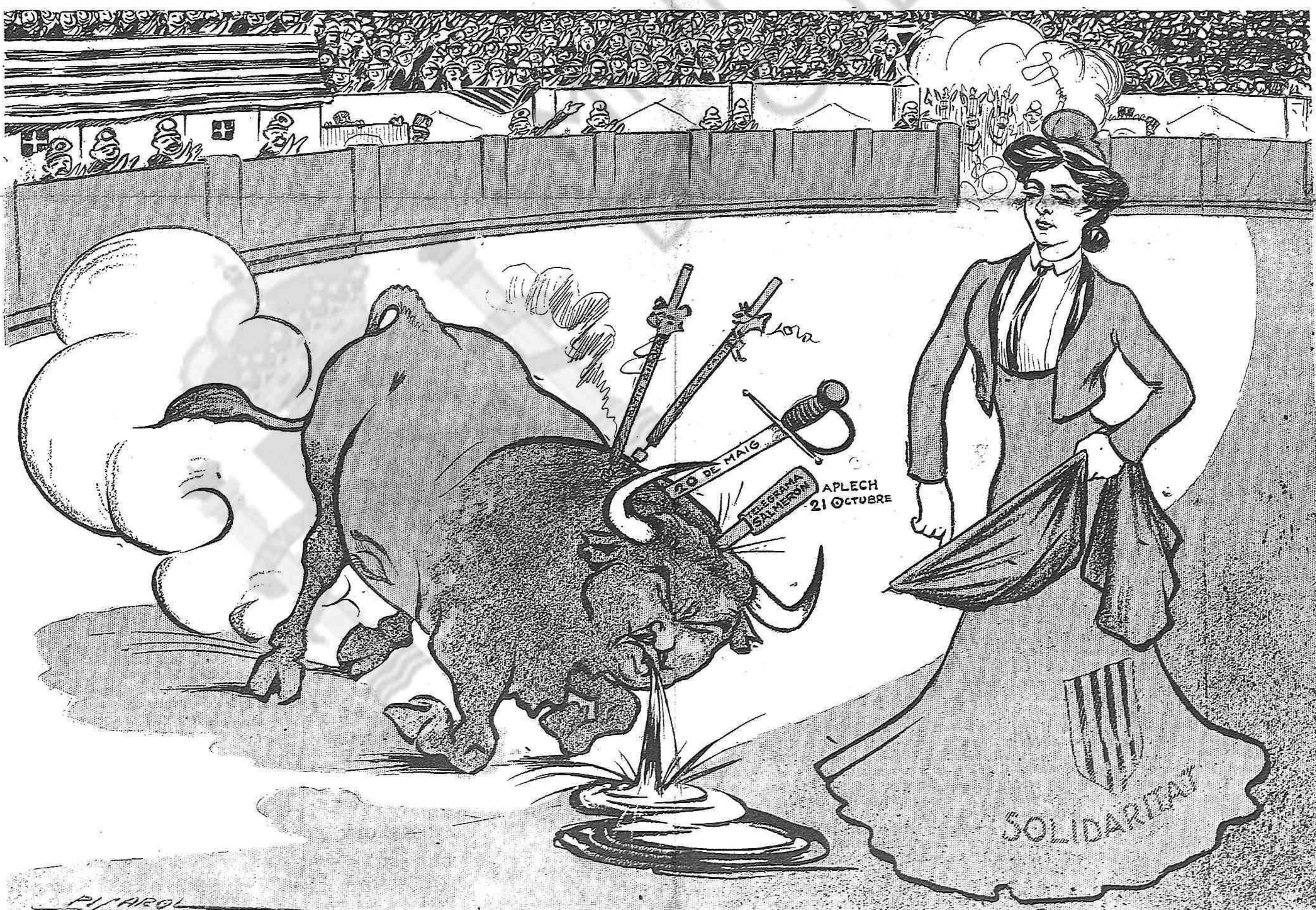

(0138)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MÍTJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjero, 2'50

▲ las Arenas. — La corrida del diumenge

La sort final.

LA SENMANA
ULLADA POLITICA

A tenim les Corts obertes... ¿Per quànt temps? No se sab; però no es fàcil que 'ls pares y avis de la patria, en la present tongada parlamentaria, posin gaires durícias en la part del seu cos més en contacte ab els banchs que ocupan.

El discurs del President del Consell, lo mateix en el Congrés qu'en el Senat, sigué rebut ab marcada fredor. No falta qui diu, en vista de aquest despegó, qu'en Moret tenia molta raho quan, pera continuar exercint el poder, demanava la disolució de les Corts.

En la primera sessió feu tot el gasto el ministre de les sis erres, donant compte de sos grans projectes hisendístichs. En ells ho cap gira tot. Ab l'exclusa de substituir gradualment (que no es lo mateix

que abolir) la contribució de consums, crea alguns impostos nous y'n carrega d'altres, lo qual demonstra que de totes maneres de la pell del contribuent se'n farán com sempre les tiretas. La odiada contribució no desapareixerà: no's farà més que reformar-la a expensas dels Ajuntaments, la major part dels quals de aquesta feta quedarán sense recursos.

Mentre algunes periòdiques ministerials llancen las campanas al vol en honor al ministre de Hisenda per las seves iniciatives, els que hi veuen clair el

califican de ministre pirotècnich y efectista. Crech que 'ls últims tenen raho. En Navarrorreverter, com à bon valencià, ha volgut obsequiar-nos ab una traca. Tots els seus plans se resoldrà en una sèrie de petardos.

* * *
Las reformas religiosas no passaran de un vull fer veure que vull y no puch. Al Vaticà que tenen motius per haver pres ben bé la mida als liberals

monàrquichs espanyols califiquen els seus intents de comedia eterna. ¡Y tal comedia!...

Ningú més que nosaltres ansia que s'acabi ab las intrusions del clericalisme en la vida civil. Si no hi hagués altre remey contribuirísem al miracle mal qui l'hagués de fer fos el mateix diable. Pero 'ls governants actuals no passan de la categoria de pobres diables: careixen d' autoritat y de prestigi, y ningú creu en ells.

Pera realisar una briosa y fructifera campanya anti-clerical deurián contar en absolut ab la confiança del poble y ab l'apoyo decidit dels elements extremes anti-dinàstics y en especial del partit republicà. ¡Y qué han fet ells pera meréixer el seu concurs?

Aquí està la Lley de Jurisdiccions, negació flagrant del Dret democràtic: aquí està també l'us que s'ha fet de aquesta arma contra la llibertat de difundir les idees; y aquí està, en fi, l'últim indult, que de la gracia concedida als culpables de delictes comuns, exceptiu als que ho son de delictes polítics, en especial als periodistes y als obrers. ¡Valenta manera de inspirar confiança y despertar entusiasme en els elements populars pera portarlos á empêndre una ardia campanya anti-clerical!

La qüestió de la Lley de Jurisdiccions serà tractada en breu pels diputats adherits a Solidaritat catalana. Las aspiracions del poble, tan expressivament manifestadas en el magnífic Aplech de la Protesta, tindrán en les Corts els seus intérpretes autoritats, y ja veurém quin paper farán els governants, emprenyats en sostener per por més que per convicció, un estat de coses que pugna obertament ab la seva significació política y ab las velements exigències de la opinió pública exacerbada.

A França s'acaba de constituir un nou ministeri baix la presidència d'en Clémenceau, qu'era la gran figura que donava caràcter al anterior govern. Els nous ministres procedeixen dels grups més avançats de la Càmara: d'entre ells tres son radicals, tres radicicals socialistes, dos socialistes y tres més de la esquerra democràtica.

En quant al seu programa no pot pas ser més franch, figurant-hi entre altres els següents extrems: Aplicació integral de la Lley de separació de les Iglesies y l'Estat, concessió de retiros als obrers, impost progressiu sobre la renda y reorganisiació y reforma dels Consells de Guerra.

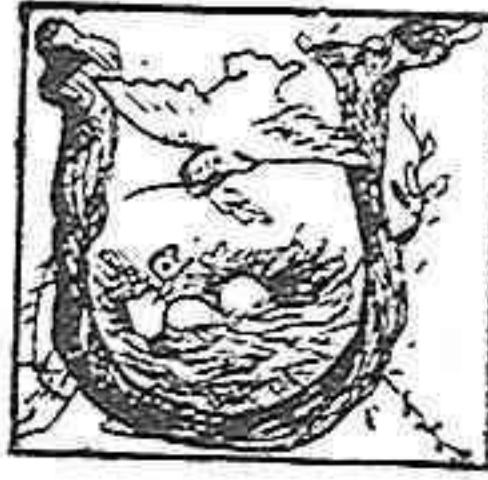
Vels'hi aquí dos nacions, França y Espanya, seguint una marxa ben divergent. Espanya reculant sempre y donant fortes ensopagades; França, en canvi, llansantse resoltament y ab pas seguir pel camí de les solucions progressives, compatibles amb l'estat de la opinió y conformades ab las aspiracions del esperit modern. Espanya, en plena reacció y anant sempre á las palpèntas; França realitzant una revolució contínua, sense desordres ni violències; una revolució apoyada en la voluntat de la nació, liurement expressada.

¿No us diu res aquest parangó?

PEP BULLANGA

L'APLECH DE LA PROTESTA

SUCCESSOS Y CONSIDERACIÓNS

un poble.

No l'motivá un pretext de aquells que buscan els polítics adotzenats quan se proposan conseguir un efecte per taula ó per sorpresa. Solidaritat catalana no necessita apelar á n' aquesta mena de recursos. Té un objectiu ben desllindat y detesta l'equívoc ab que tant y tantas vegadas s'ha enganyat al poble. No coneix, ni es possible que practiqui mai la política personalista. El dia que qualsevol de las agrupacions que la forman ó de las personas qu' en ella influeixen ho intentés, Solidaritat catalana'n rebría un terrible cop, y el poble català que té xifradas en aquest gran moviment las seves esperances, malehirà als culpables.

Un dels fins inmediats de la seva acció es la derrogació de la odiada Lley de Jurisdiccions y el restabliment de la pau pública, per medi de una amplia amnistia aplicable lo mateix als autors de certs successos lamentables anteriors á la Lley, que als honrats ciutadans que han sigut víctimes de la seva aplicació. En vigiliés de reunir-se les Corts era de tot punt necessari que l' poble y 'ls seus representants se posessin en íntim contacte.

Tal fou l'únich objecte del Aplech de la Protesta. Y així se comprén que hi assistís el poble en massa reforçit, amalgamat, sense necessitat d'ostentació símbols, ni banderas, ni insignias de cap mena que determinissin la personalitat de cada grup. Cert que al renunciar á semblants medis d' ostentació s'estava efecte extern al espectacle; pero en canvi hi guanyava la serietat del acte. Qui hi anava ja sabia per endavant que no havia de sentir músiques, ni de presenciar brillants desfiles. Se tractava no de una festa sino de una protesta viril, no de una ostentació, sino del comens de una acció ferma y resolta.

Y la Plassa s'omplí de gom á gom. La gentada no boixaria de 30,000 ànimes, y en ella apareixien ferialment barrejades totes las classes socials, corresponent sa major representació al poble obrer. ¿Qui ha dit que l'moviment de Solidaritat era exclusivament burges?

Gent de totes las edats y condicions frisant pera cooperar á la santa empresa de redimir a Espanya per medi de la llibertat y de l'autonomia, era la que s'congregà diumenge, en el vastíssim recinte de las Arenas. Y doná de pas una prova més de la seva cultura proverbial y de lo admirablement capacita-

da qu' està pera l'exercici dels drets polítics concedits als pobles més lliures de la terra.

Quan per la porta que hi ha sobre del torín aparegué la Junta de Solidaritat y 'ls representants en Corts als quals se dedicava l'acte, la immensa multitud posantse de peu dret esclatà en un atronador aplaudiment. Fou un tró d'entusiasme.

Com que Solidaritat catalana, per rahó de sa antipatia al personalisme, careix y es de creure que caixerà sempre de un president, compartirà la presidència del Aplech els tres membres que forman la comissió executiva.

El Sr. Rahola (D. Pere) qu'exercí de secretari, donà lectura de les adhesions dels Srs. Salmerón, Mella y Duch de Solferino. La del ilustre Jefe de Unió republicana tan concisa com expressiva es digna de ser coneuguda:

Sr. D. Ensebio Corominas: Ténganme por presente el domingo en el mitin convocado por la Junta de Solidaridad Catalana. Me consideraré siempre muy honrado en ser órgano devoto de ese admirable movimiento general de Cataluña. — NICOLÁS SALMERÓN.

Aquesta declaració fou acullida ab delirants aplausos y aclamacions.

Comensaren á parlar els oradors, rompent el foc el meu inseparable amic Roca y Roca. Apenas extingit l'últim eco de la ovació tan immensa com inmerecida que li fou tributada, s'ohiren alguns xiulets. Ja s' havia dit per Barcelona que ni á n' ell, ni al Sr. Junyoy ni á cap altre republicà 'la deixaran parlar: que 'l meeting tindria de disoldres tant bon punt algú d'ells intentés fer us de la paraula. Això ho havien resolt els que, si poguessin, en nom de la Llibertat republicana dictarien una nova Lley de Jurisdiccions contra 'ls que s'atrevissin á fer us dels drets democràtics, sense 'l seu permís. Deixables del panegirista de la estaca, á falta de aqueixa lley, tenen garrots, punyalys, estilets, revolvers y molt pit. Pero l'diumenge demostraren que més que pit tenían esquena. No es mala la llisada que 'ls hi va caure á sobre.

El servei d'ordre confiat á alguns honorables ciutadans, entre 'ls quals hi predominava l'element republicà, cumplí admirablement el seu comet. Els alborotadors eran agafats y expulsats de la plassa. El que plantava cara ó intentava agredir ne sortia ben calent. Entregats á la policia, aquesta 'ls deixava anar, y alguns que no estan encara prou tips tornavan á entrar á la Plassa, eran obsequiats ab una nova y abundant ració d'estufat ab bolets y castanyas. ¡Ah goluts! No val á repetir.

Aquestes escenes, á intervals més ó menos llargs, s'anaren reproduint casi durant tot el curs del acte. Un públic propens á cegar-se, arrastrat per la indignació, els hauríen caygut á sobre, deixantos trinxats. Barcelona hauria registrat un dia de dol. Pero la enorme massa, imposta de las sensatas y oportunes advertencias que se li havien fet previament, y contemplant la bona feynya que realisaven els encarregats del manteniment del ordre, permanesqué senna, tranquila, sense abandonar ningú el seu lloc. Comprendeu que 'l meeting s'havia de portar á terme de totes maneres, y no's deixá arrastrar pel menor arrebato, y ni que la brega hagués adquirit majors proporcions s'hauria tampoc deixat dominar pel pánich.

Ab tot això el meeting, lluny de disoldres ó perturbacions, se pot dir que s'duplicà, adquirint, apart del que ja tenia, un aspecte nou y inesperat.

Per una part una gran ostentació de oratoria política y tribunicia, y per otra part un solfetat en tota regla, ab gran boleyo de batuts. Y l'públic aplauvit á tothom ab entusiasme, lo mateix als oradors que als directors de orquestra, tan condutents els uns com els altres.

El meu inseparable Roca y Roca digué tot lo que volia dir, y fins tingué frases de llàstima y pietat per aquells infelissos moltóns de una remada que no saben lo que's fan quan se volen posar á gossos de presa. En nom d'ell tinch l'encàrrec de agrair al públic els grans aplausos que se li tributaren.

Y ls obtingueren també calorosos, entusiastas y fins frenètichs quan batian el coure contra las tropelles del govern els oradors que parlaren després, els senyors Junyent, Martí y Juliá, Vallès y Ribot y Cambó. Careixo d'espav pera estractar els seus admirables discursos, tots tan pertinents al objectiu especial del meeting y tan dintre del esperit de Solidaritat catalana, que á despit de las immenses diferències polítiques que fora de aqueix moviment separan als oradors, no es possible trobar en els seus parlaments del diumenge la més mínima discrepancia. Això sí qu'es fer solidaritat práctica, demonstrant la unitat perfecta de una acció política concreta encaminada al bé de Catalunya y d'Espanya.

A continuació's llegiren las conclusions, y á la pregunta: «S'aproban?» sortí de 30,000 bocas un SI atronador. Y parlaren en nom dels diputats presents y ausents els Srs. Salvatella, Junyoy y Rusinyol. La nota dels seus discursos sigué la enteresa y la claretat. Ells anirán á Madrid á fer sentir la veu del poble català, empleant totes las energies de que son capassos. Ab l'Aplech de la protesta se senten com reelections y vitoriós. Vencedors ó vensuts en la seva empresa, se farán dignes sempre de la estimació y la confiança de Catalunya.

A cada punt rebien els oradors diputats les més encoratjadoras demostracions de identitat que's traduixen en llargs aplausos y contínuas ovacions. L'acte's donà per terminat.

Y de sopte, com si aquella multitut enorme obreïs á un sol impuls, els colors oscurs de las americanas y el blau de las brusas dels obrers desapareixen cuberts per un volejar inmens de mocadors. ¡Quin espectacle més vistós, més animat, més atractiv, més digno de la serietat, de la cultura y fins del sentiment estètic d'un poble com el nostre que sab improvisar tan seductoras manifestacions!...

Tothom sortí de las Arenas content y orgullós de un acte que's pot ben appellar ab la memorable manifestació del 20 de maig.

L'Aplech sigué alguna cosa més que la protesta energética de tot un poble contra l' poder central que tiranisa á Catalunya y detesta els seus drets més sagrats. Els miserables, els imbécils, els intemperants que intentaren perturbarlo, que acudiren en so de guerra y armats fins á les dents, allí hont no

eran cridats y res tenien que ferhi, s' empenyaren en que sigués ademés la consagració del despreu ab que 'l poble mira las seves bravuconades y els seus atentats asquerosos.

Al ésser expulsats de la Plassa, s' pot dir que ho sigueren també de la comunitat republicana pel fallo de la honradeza y recta conciencia popular. No hi haurà ningú, com per republicà s'estimi, que pugui fer-se solidari de las seves grosseres imbecilitats atentatorias als drets dels ciutadans y á la cultura de una gran ciutat. Una repugnància invencible estableix una divisoria completa y definitiva entre un partit honrat y decent y una partida de pinxos.

P. K.

La derrumbosis

...Per anular el Sr. Lerroux, el Sr. Lerroux se basta y sobra. A ferlo contribuirien tots, però desfere, ab ell n' hi ha prou.

(Del article: Estocada á fondo.)

S'anava desfent depressa... depressa... Y al últim havia reventat.

Després de gastar tot el gas de la presunció en una campanya intempestiva de violències y despropòsits contra Solidaritat catalana, se trobà al fi en la situació del tenor esfusat que ja no té públic. Tothom se sab de memoria las seves tirades rrrevolucionàries, rrrellampeants, y tothom està fundamentat en la seva insinceritat. Las seves arengas son exhalacions com las que per imitar el llamp se produueixen en els teatros, fent passar un grapat de rehina en polvo á través del flam d' una candela.

Per únic consol li quedan las insensatas ponderacions del periódich qu'ELL mateix dirigeix y redacta. En aquest periódich, mentint descaradament, sense temor al que dirán els que han presenciat els fets, se presentan com á grans èxits els seus majors fracassos. El Progreso deuria titularse El Alabardero. El seu traball se reduueix á un exercici de autoabarderisme que ha acabat per resultar molt divertit.

Días enrera ELL devia pendre part en un meeting dispost per un Centre de Unió republicana de Gracia, qu'era molt fort avants de qu'ELL el perturbés, promovent la separació dels elements solidaris. S'havien fet grans esforços pera que l'acte resultés imponent. Havia de parlar ELL, el gran atleta de la serrameca, l'engresador de las candorosas masses populars. ELL esperava ansioss á casa seva que li anessin portant notícies de com se presentava la cosa, y quan passada ab excés l' hora de comensar li diqueren que á penas á la sala hi havia un centenar de persones, cremat com un cabó de realistes els envia á tots á la porra y no hi hagué meeting.

El tenor pera cantar necessita molt públic... Quan el públic li falta, la veu se li ofega en las solapes de l'americana. Y l'públic li falta ja.

* *

L'Aplech de la Protesta ha sigut per ELL un cop de massa formidable. Pero perque ELL s'hi va emprenyar. Podia deixarlo passar fent l'orni, ja que no estava bé apoyarlo.

Donchs res d'això. El comediment, la cautela, el tacte, la prudència, la ponderació, aqueixas qualitats de que no pot prescindir qui aspiri á portar la direcció no ja de un partit, sino de un petit grup qualvol, ELL no las ha conseguit may. Com un toro clavat d'ulls va embestir contra l'Aplech. El va insultar, el va vilipendiar, el va omplir de fastichs. Els solidaris no tenian el propòsit de ocuparse d'ELL poch ni molt; —per què, si representa ja tan poca cosa?— Donchs ELL vinga ocupar-se dels solidaris taxatxons de farsants y de carlins. Semblava que 'ls deia: —Me pesa molt la poca vida que 'm resta: reventume de una vegada!

Y des d'allí, ahont el portà un lluctós succés: las Arenas no havia de haverhi més lida que la del govern. Donchs ELL—gelós auxiliar dels governs monàrquichs—tratà de impedir la corrida, logrant ab això que fossin lidiats el govern y la causa lerrouxitxa. Aquesta sobre tot ho sigué en tota regla: picada, banderillejada, morta y arrastrada.

Y ell des d'Madrit, ahont el portà un lluctós succés: de familia, que nosaltres lamentem ab tota l'ànima; pero que á n' ell no 'l privá de seguir els aconseixements de Barcelona; desde Madrit, ahont mentre s se reunià la minoria republicana del Congrés, ELL se veia obligat á jugar al solitari (tan sol ha quedat); desde Madrit agafà la ploma ab mà nerviosa y dirigí als seus súbdits de El Alabardero, l'següent despàpantan telegrama, que reproduim ab la mateixa tipografia ab que sigué insertat:

«Madrid, 22, 17'10

»Acabo de leer el admirable artículo «Farsantes», Muy bien, mis queridos amigos. Mejor me hubiera parecido si le hubieseis añadido:

»Farsantes! habéis pretendido dirigir un pueblo para disimular no haber sabido gobernar un partido."

LERROUX

«A qui aludeix quan parla dels que prenen diri un poble per no haver sapigut gobernar un partit?

Tothom ho va veure clar: á D. Nicolau Salmerón. De manera que s'ha despedit d'ell llansant-li per tota explicació una grosseria al calificarlo de farsant: —Farsant la gloria més pura de la política espanyola!

Una escrivina tirada al cel y que li cau á la cara tota entera. Com á republicà de l'Unió s'ha suicidat ab aqueixa escrivina de despit.

¡La derrumbosis!

P. DEL O.

UNA CARTA PERA MOSTRA

SON moltes las comunicacions qu' hem rebut aquests dies, las unes de felicitació per nostra campanya depuradora del partit de Unió republicana, y las altres de protesta contra'l vandàlic proceder de certes elements que dihentse republicans y radicals pretènen atropellar els drets democràtics. Com no som amics de escampar l'encens que se 'ns dona, ni molt menys de defensarnos ab armes agenes, no solem reproduir aquesta classe d'escripcions. Pero hem de fer una excepció ab la carta que llegiràn á continuació, puig creyem que l'esperit que l'informa coincideix ab la manera de pensar de la immensa majoria dels que no havent nascut en la nostra terra, honran á Barcelona ab la seva probitat y el seu amor al treball, y son tants distints de certs aventurers, per fortuna redunits á un número insignificant.

Barcelona 23 de octubre de 1906.

Sr. Director de LA CAMPANA DE GRACIA.

Muy Sr. mío: Me tomo la libertad de escribirle la presea impulsada por un movimiento de verdadera simpàtica, por esta simpática tierra en la qual hace muchos años, como el pan, siguiendo con interés los movimientos políticos de vigor autonómico, que surgen cada dia más impetuoso y compactos.

Me pessa no haber nascido en Cataluña, aparte de no maldecir mi terreno que es Cast

Una d' elles terminà ab el desestiment del fiscal, y l'altra ab l'absolució dels acusats.

Està molt bé.

Pero qui indemnisa als processats per les molesties que han hagut de sufrir y per les mil amargures que han hagut de devorar?

Contra, fos qui fos, que promogués qüestions sensé fonament; contra 'ls que's valen de les influències oficials per molestar al pròxim; contra 'ls que sense consideració roben la pau y la tranquilitat de les famílies, hauria de caure una sanció reparaadora, inexorable.

Y si els lleïsadors y 'ls governants no la estableixen, el poble hauria de ferla efectiva.

Anar à perturbar un meeting que tenia per únic i exclusiu objecte demanar la derogació de la Lley de Jurisdiccions, val tant pels que ho han fet com declarar-se partidaris de la subsistència de la mateixa Lley.

Apuntinse aquest mèrit en la seva fulla de serveys, els sectoris del ídol del jipi-japa.

Pero, després de tot, no's podrà dir que no hajan sigut conseqüents.

No en vā l'ídol del jipi-japa vā abstenir-se de combatre quan fou posada à discussió en el Congrés.

Y qué han de fer els gossos més que seguir al amo?

El govern no va donar cap importància al gran acte de diumenge.

Al poble de Catalunya la indiferència del govern, real ó aparent, el té sense cuidado.

Tot lo que haja de succeir succeirà.

El poble està armat ab els drets que exercirà ab ènergia y entusiasme, y aquest sol explosiu li basta per fer saltar, en el seu dia, el redupte minat pel desprestigi y quartejat pel desastre, darrera del qual els governants aparentari viure molt tranquil·l.

Ha mort l'antich y consequent republicà de Zaragoza, D. Joan Pere Barcelona. En un desafio que tingué ab un tal Varela fou materialment assassinat. Estaven els dos rivals d' espallasses y ans que sonés la tercera palmada, qu'era la senyal de foc, en Varela li clavà un tiro qu'és el que li ha ocasionat la mort.

Aquest fet ignoble constitueix un nou argument en contra dels titulats *lances de honor*, en els quals no es possible ventilar les qüestions ab esperit de justícia, essent la forsa, la destresa ó la sort lo que les result. Això quan no es una canallada.

Vaya una honra la que's recull las més de las vegades en el camp del honor!

Catalunya no desdiu ni desdirà may à la seva empresa de reclamar justicia y de regenerar à la nació espanyola.

Poch á poch se van omplint d'esperit públic justament sobrescit, els grans receptacles.

Quan signin plens se desbordaran y llavoran inundarán à tot Espanya.

Días enrera sigué denunciat novament el semanari *L'Avi*. Y per efectuar la recollida del material la policia's presentà al establiment hont s'imprimeix à las quatre de la matinada. A una hora tan intempestiva al taller no hi havia ningú. Y la policia sense anarse'n en contemplacions feu espanyar la porta.

Es que tenian por de que 'ls motllos y las pedras litogràfiques s'escapessin? Es que hauria costat molt esperar l' hora de l'obertura del treball pera cumplir les ordres del jutjat?

Barcelona en massa hauria de protestar contra uns atropellos tan innecessaris. La inviolabilitat del domicili es un dret de ciutadania que hauria de me reixer el major respecte.

Al enterarse la minoria republicana de la importància inmensa que tingué l'*Aplech de Solidaritat*, acordà modificar l'ordre que havia establert en la seva gestió parlamentaria. El primer assumptu que embstirà serà 'l de la Lley de Jurisdiccions, que no es una qüestió catalana, sino eminentment espanyola, relacionada ab els més preuhats drets democràtiques consignats en la Constitució.

Els nostres diputats dirán clara y explícitament lo que sent tothom; pero que ningú pot dir sense incorre en la sanció de aquella Lley erissada de perills y cuberta de rateras.

La campanya serà ruda y resultarà de la mateixa la desautorització de un govern que al sostener una Lley d' escepció, renega de la Llibertat.

Un dels projectes del ministre de las sis erres consisteix en la substitució de la odiosa contribució de consums.

Substitució—enténguinh'c bé—no anulació. Y substitució gradual per medi de la creació de altres tributs.

Resultat previst desd' ara: que 'ls consums subsistiran y 'ls tributs nous ja no hi haurà may més ningú que 'ls tregui.

La gran qüestió es munyir... Y quan no raji llet, que raji sanch.

S' imposa una ènrica campanya anti-clerical; pero no de per riure com la que fa l'actual Gobern, sino seria y resolta, que tingui per objecte la reforma constitucional en el sentit d'establir la llibertat de cultes y la secularització completa del Estat.

Conseqüència de la mateixa hauria de ser una llei que posés els peus à rotlló à las congregacions religioses, inspirada en el mateix criteri que ha presidit en l'adoptada à França.

¿Qué costaria d'establir una solidaritat anti-clerical, que sense bravatas ni insults à las creencies, se'n anés de dret al bullo, ó sigui à redimir à Espanya no ja de la tutela, sino fins de la menor influència del clericalisme?

Se alegará que aquest propòsit es de realització impossible dintre de la monarquia.

Es veritat, y n' estém completament persuadits. Mes per això mateix resultaria à la fi que al passar de relleu la impotència del régime pera resoldre 'l problema de l'emancipació del Estat de tota tutela ominosa, al mateix temps que labor anti-clerical, faríam obra republicana.

OLESA DE MONTSERRAT, 23 de octubre

Sembla que no se aclariran els drets referents à la administració municipal de aquesta vila, perque, segons se diu de boca en boca, en Domingo Domingo de Tarrassa, va imposar la seva voluntat al diputat Sr. Sala dient que tenia de fer tapar les faltas del municipi de Olesa en compensació à que 'l Sr. Domingo, quan va ser arcalde de Tarrassa, també vā servir de tapadora à certas faltas en que 'l Sr. Sala hi estava interessat.

L'arcalde Sr. Margarit, apoyat pels socis del Centre ca-te-colic, y per una camarilla del Circol sembla que també ha lograt imposar-se, y 'l Sr. Canalà al veure que se li posava la filoxera à n' aquella rabassa que té sota teulada... puntos suspensivos, más vale callar.

Y per altra part el Sr. Dalmases, qu' es tan bon federal, segons diu ell quan li convé, s' ha tornat mut; ell que en una reunió pública va posar-se com à pare de Olesa dient que si al municipi no cumplissin ab el seu deber ó deixessin de atendre las reclamacions d'algú, que anessin à trobarlo que ell ho arreglaria tot. Ara que 'ls periódics, y tothom en general parla de la mala administració municipal, ara 'l Sr. Dalmases calla, y no reuneix, com feya per las eleccions, à alguns dels seus companys de causa pera darlos satisfacció completa de las seves gestions.

SALLENT, 22 de octubre

La festa passada, el Sr. Rector anunciat al seu remat místic qu' l diumenge 28 d'aquest mes, s' inaugurarà ab tota solemnitat el monument à la memoria del pare Claret.

Els va fer à saber també que estrenaria una verge, regalada per un generós fill d'aquella vila. Com que l'nosatre mossén es molt bon jan y parla sempre ab el cor à la mà (ó à la butxaca) se'n anà de llengua y sens gastarhi embuts, afegí que s' estendrà llargament sobre ella. Aquell dia si que ni haurà per llorar hi cadiras. No 'ns dolgué el calé del assent.

Respecte al monument pot mereixènx curiositat, però gens d'entusiasme, perque encara està viu en la memòria d'alguns, els resultats de la perniciosa influència que, quan manejava las cireras, el venerable exercit en tots els ordres de la vida nacional y en particular contra la llibertat, de la que 'n fou el més encarnissat enemic.

Se diu que negava la patria. Com si Sallent, la liberal y generosa vila no estés, ara y sempre, en un envejable grau de cultura, que l' ha posada al nivell dels pobles més adelantats.

Si, per això y molt més, l'entusiasme de la festa no entrerà, no pot entrar dins dels cors en que hi betegui l'espírit de llibertat. Si, per això es digne de lloansa la conducta de nostre Ajuntament que, interpretant una vegada més els sentiments del poble, ha negat tota subvenció per aquest fi, creyent nosaltres llegítims representants qu' era més útil y més digne destinar els fondos municipals à Instrucció y Beneficencia.

SAN PERE DE TORELLÓ, 16 de octubre

Si en algun poble s' conserva encara aquella llana tradicional que tants bons matalassos ajuda à fer à n' els corps místichs, es sens dubte en aquest poble. Per mostra: El dissapte passat tingué lloc l' inauguració de la fàbrica de torneria dels Srs. Casas é Illamola, que per cert dia inauguració ha omplert de alegria al poble, puig ara creyèm s' haurà acabat aquesta vaga que temps h' regnava en la torneria. Pero creyent tal vegada els amos de dita fàbrica que faltava alguna cosa en l' iniciació, la feren beneficiar pel rat penat d'aquest poble.

Avans de la benedicció volgué dir quatre paraules al poble que presenciacava l'acte. Començà dient que la benedicció que donaria à la fàbrica no era pera treure cap mal esperit, puig ja creya que tothom sabrà que no 'n hi han. La benedicció, digué, serà pera que cap treballador prengui mal, ja saben tots la virtut que tenen les benediccions.

Preguntó ara: ¿qu' es extrany que el pastor místich de aquest poble volgués beneficiar una fàbrica que pocas setmanas avans havia sigut objecte de tots els anatemases de aquests corps que nian en l'iglesia? ¿No deya ell que se'n escàndol del poble? ¿No deya que no podia tenir la benedicció de Deu, mentres treballessin en dies de festa? Y' deu tenir present que si alguna vegada 's traballa en dia festiu, fou per la senzilla ràbio de que hi havia molts treballadors parats que no podian guanyarre l'sustent per ells y la família hasta que la fàbrica los acabava.

Ja ho saben els Srs. Casas é Illamola: no assegurin els treballadors en cap companyia d'accident del treball, puig tot serà gaster diners en và: las benediccions del rebadà de aquest poble salveran tots els perills.

ULLÈMOLINS, 19 de octubre

El dia 6 del corrent s'ha efectuat civilment la inscripció de un nen de un nostre amic y correligionari.

Felicitació al pare y als padrius de la criatura que portarà els noms de Plàcitat, Demofilo y Odon.

Així es com se practican las ideas anticlericals; donant exemples honrosos de civisme y de amor al lliurepensament.

VILASSAR DE DALT, 22 de octubre

En aquest poble hi tenim una societat obrera que 's conta per molt progressiva, fins la majoria dels socis més d'un cop s'han titular republicans. Donchs aquesta mateixa societat l' altre dia va organizar un concert religiós, y va invitar al Orfeó catòlic de Mataró, anantlo à rebre ab orquestra. Hem dit que l'expressat Orfeó era catòlic, perque 'l dirigí un ensotanat y totas las cançons que cantavan eran clergicals.

Així com va ser un acte clerical, hagués sigut un acte republicà, ni'l mateix local s' hauria deixat, com va succeir no fa gayre temps que, havent donat ja 'l permissió, à l' hora de començar el mitin dit permís va ser negat. Els oradors que hi premian part, entre quins hi havia alguns diputats, varen haver de marxar del poble sense poguer fer us de la paraula.

Results, donchs, que la majoria de socis de aquesta societat progressiva, de republicans no'n han sigut may; lo que han sigut y son: uns adelantats de pasta fullosa.

VILANOVA DE LA ROCA, 10 de octubre

Perque 's vegi si es gayre escrupulos y si guarda gayre respecte als difunts el nostre rector, sapigan els lleïdors de La CAMPANA DE GRACIA que diariament d'ú pasturant las cabras y el burro en el cementiri de Santa Quiteria.

Nosaltres que creyam que la terra sagrada no era per pasturarhi 'ls burros, al reparar en la sans fayon ab que 's buria de la llei y ab la bonhomia dels seus feligresos que ho consenten, hem caygut del burro.

COPLAS D'ACTUALITAT

Disapte passat, un deya:
—Tindré pluja, per desgracia,
y en efecte, ja va ploure...
pro van ploure garrotadas.

Llegint l' orga progressera,
del diluns al dimarts
me cregí que relatava
uns successos de... Pekín.

Aném al mitin, companys
pro... visca la tolerancia!
y en efecte, tots sortfan,
ab boxer, revòlver y faca.

No's vol donar per la pell;
mort, fa com las sargantanas,
li queda la cuia viva,
y per 'l'i vomita infamias.

D' àrnica y de tafetá,
diumentge al vespre à La Caza,
no' n' quedava, 'm varen dir,
tant sols per curá una rata.

—Cóm esbufegas, Rodríguez.
—No me'n parlis, iper sis rals!
me vaig llorar per fé escàndol...
ini may que hi hagués atan!

FIDEL DELFI

Filantròpia humorística

L' propietari señor Palauardias ha tingut una idea estupenda. Y decidit à convertirla sens tardanza en realitat, crida als vehíns de la seva casa.

—Senyors—els diu:—las circumstancies son críticas y 'ls queviures cada dia van més cars. Pera las personas que no contan ab una renda quantiosa, la vida ha arribat à ferse verdaderament difícil. ¿Veritat, senyors?

—Veritat—contestan els vehíns, no comprenden abónt que va à parar el señor Palauardias.

—Y ell segueix dihen:
—Una de las cosas que, segurament, més els deuen empigar à tots vostés, es el lloguer del pis.

—Y tal si 'na empipa!

—No ho extrany. Al revés dels altres gastos, com el fumar, el vestir, el mateix menjar, que un pot reduirlos ó aumentarlos à la mida del seu gust, el lloguer del pis es sempre l'mateix; constant, ferm, implacable, sense donar al que l'ha de pagar descans ni respiro. Corre de nit, corre de dia, tant si plou com si fa sol, lo mateix si estém bons que si estém malaltos... Es un corch que 'ns rosegà sempre, una gota que no para may de caure, una...

—Sí, senyor—interromp un vehí:—una calamitat en tota la extensió de la paraula.

—Donchs bé; penetrat jo d'això y desitjant donar als meus simpàtics inquilins una prova del entrañable afecte que 'ls professo, he determinat...

—Rebaixarnos un duro à cada hui?

—Més, amics meus; encara més!...

—Posaros el lloguer à la mitat?

—Quedarán assombrats quan ho sàpigán.

—Digui, donchs, qu' estém ansiosos.

—Res de rebaixarlos un duro, res de reduirlos à la mitat. Així seran potser paliatius, pero no constituirà el remey radical que vostés esperan. Lo que 'm proposo, lo que desde'l próxim mes començaré à portar à la pràctica es la supressió total, completa, absoluta del lloguer.

Els vehíns creuen tornarbo bojos d'alegria.

—Ens donarà el pis de franch?

—De franch, gratis, sense haver d'afliuir un centímetre per aquest concepte.—

Crits d'entusiasme, picament de mans, ovació estrepitosa.

—Visca el señor Palauardias!

expléndit brillava en el firmament.) ¡Y quin final! —afegia.—Magnífica fuga! Ni las de Bach.

Refrans adobats:

—Quí no vulgi pols, que no vagí á perturbar meetings.

—Quí no creu á la bona mare Catalunya, ha de creure á la vara de freixa.

—Ahónt anirás, pinxo, que no rebis?

—Quí busca rahóns, troba crostóns.

—Quí té llengua, quan l'agafan, pel ganyot la ensenyá.

—De las riallas ne venen las plorallás, y de las bravatas, las natas.

Etc., etc., etc.

Quan el *Retrocreso* deya que al *Aplech de la Protesta* no hi assistirian més que carlins, casi tenia ráhó. Y la prova es que va assistirhi en Deu, de Olot. ¿Volen un carlí més caracterisat que l'heroich defensor de aquella vila, que durant mesos y mesos tingüé á ratlla á n' en Savalls y á tota la carlinada de la Província de Girona?

Y en Deu que, á pesar dels seus anys, si venia el cas tornaria á empaytarlos, es un dels solidaris més acerrius.

En el meeting anti-clerical de Madrid, en Soriano va expressar en termes molt pintorescos la desconfiança que li inspiran els homes del govern.

—¿Qué podemos esperar de esos señores—digué—cuando su acción es un curso completo de pastelería?

Digué ademés que 'ls cap-pares del partit liberal dinàstic estan representant la sarsuela *Los Mosqueteros grises*. En l'acte primer tot se'n vá en arrogancies y dringar d'espuelas; pero després, quan se troben dintre del convent, se vesteixen de frares. ¡Perfectament retrats!

¡Quina irritació, quin frenesi no va produhir en cert elements el concís i expressiu telègrama d'en Salmerón adherintse al acte de Solidaritat!

¡Y quina manera de retreure que no havia enviat la seva adhesió á la titulada *Fiesta de la Libertad!* Si tinguessin una mica de calma sabrian distingir, y veurían que no es lo mateix un acte de carácter popular, encaminat única y exclusivament á la derogació d'una Lley tirànica, y una moixiganga que un home organisa ab la sola y única idea de glorificar la seva propia persona.

A la Llibertat, idea abstracta, se li pot fer aguantar la capa... Pero á n'en Salmerón?... Prou que ho sab tothom: en Salmerón es un gran filosop, y no serveix per aguantar ni capas, ni mantos d'emperadors bufos.

A Alcoy han xiulat al arquebisbe de Valencia, qui no pot eixir al carrer sense anar guardat.

Y lo qu' es á la capital de les xufias per ara diuen que no hi tornará pas.

Al últim els valencians, quan no altra cosa, haurán capigrat un vell refrán.

Desd' ara en avant «pot més qui xiula que qui piula.»

Sobre la pintoresca demostració ab que terminá l'*Aplech de la Protesta*, digué un concurrent:

—Saben per qué tothom feu volejar el mocador? Pera demostrar que als que volian perturbar el meeting, el poble 'ls ha mocat.

Novetats del nou pressupost:

Un recàrrec sobre la sal, y un altre recàrrec sobre 'l sucre.

Sempre resulta que al poble se li tancan totes las sortidas.

Vels'hi aquí que d'aquesta feta no podrá fer dols, ni podrá fer salat.

Asseguran que'l rey, palmotejant familiarment la espalda á n' en Dávila, autor del projecte de lley de Asociacions, li va dir:

—Adieu, mon petit Combes.

Aixó, á la meva manera de veure, no es més que un anticipo de lo que li dirán els clergicals á n' el mateix personatge quan fassí la tamborella:

—Vaja, adios, petit Combes!

El projecte de Asociacions deu ser una cosa molt estupenda, á jutjar per la manera com el duhen y'l portan.

En els Consells de ministres el discuteixen, el modifiquen, l'esmenan y'l correteixen, avants d'ensenyario al rey perque se'n enteri, pero tots els anuncis de que li ensenyaran demà mateix, quedan sense efecte... y entre tant passa el temps, y el projecte balla.

Un detall: segons diuhem, es tan radical, pero tan terriblemente radical, que fá por als mateixos pares que l'han engendrat.

En canvi, no falta qui creu que's tracta de una bomba de aspecte molt terrible... pero plena de blanch d'Espanya.

S'estan fent grans trballs pera la beatificació de la famosa Sor Patrociní, la monja de las llagas que ilustrá l'últim período del reinat de D.a Isabel II.

En aquells dies la tenian per miraculosa; ara la volen tenir per santa. Síntomas dels temps!

Si es cert que no hi ha temps que no torni, casi començó á creure en la inminència de la Revolució!

Llegeixos:

«El Kaiser ha sigut nombrat molt á gust seu president de varias societats coreogràficas.»

Vels'hi aquí un poderós soberà que no podrà enfadarse poch ni molt si algun dia el poble alemany li crida: —*Qué baile!*

de las mitras, V. Borrás y Baiges, Francisco Ecolá, Miquel Ferrer Dalmau, R. E. Un cambista y R. A.

(a) Pau de las Calsas Curtas.

ENDEVINALLAS.

XARADA

I

La meva nena, doctor,
està molt atropellada,
li ha de quarta una mirada,
puig son estat me fa por.
Desde qu' es tres-quart, pobreta,
té tal una-dugas-tres,
que no menja apensa res...
¡Aixó fá que està fiaca!

—Tant de dia com de nit
sols diu que té prima-inversa.

—Si tingues segona-teresa

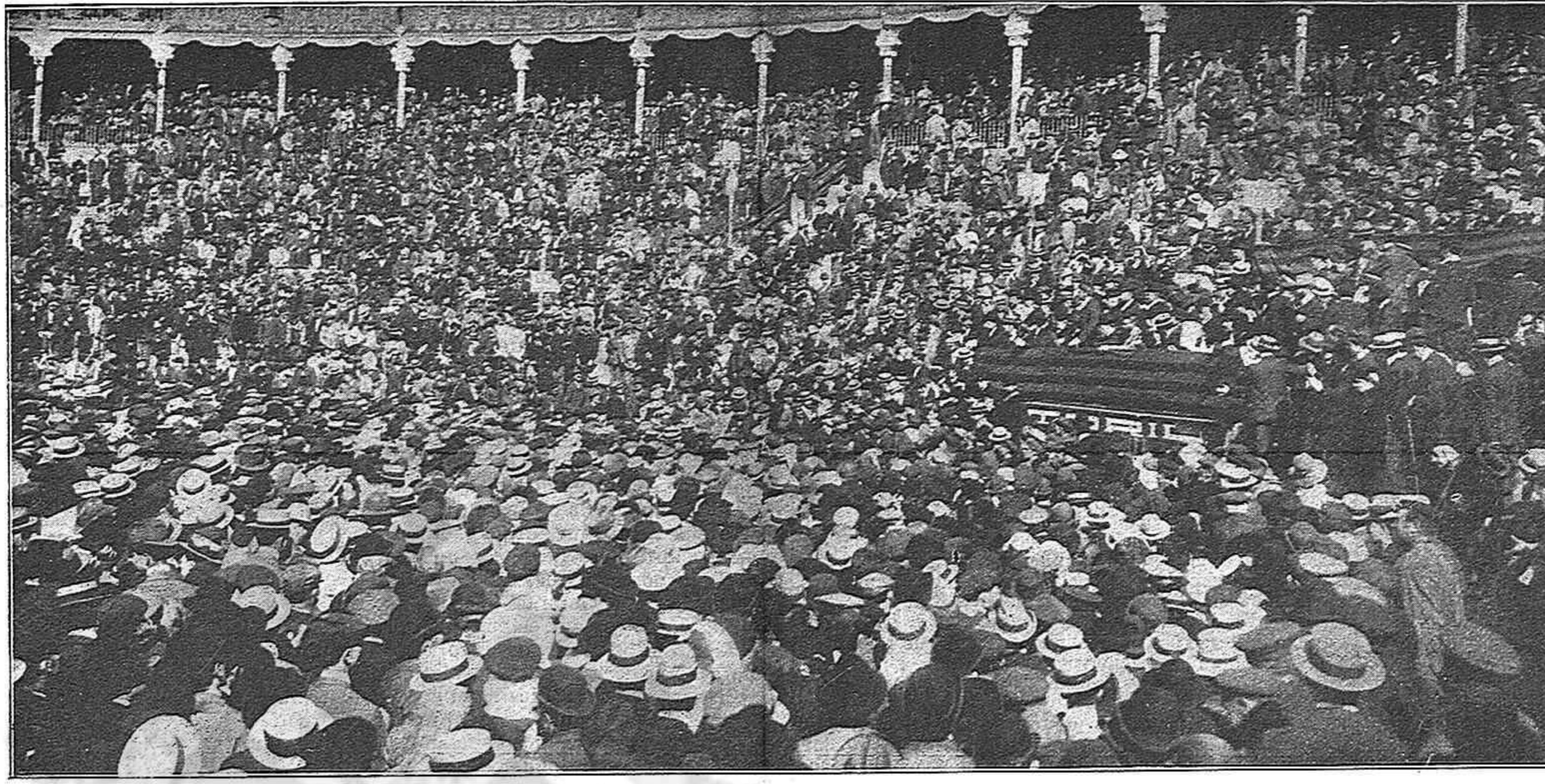
no tindrás tal neguit...

Ab això, senyó doctor,

si es que 'm vol deixar content,

no retardi un sols'moment,

L'Aplech de la Protesta

Gran meeting de Solidaritat Catalana celebrat el passat diumenge á las Arenas de Barcelona.

A Roma s'ha constituit una associació que conta ja ab uns 2,000 catòlichs, una part d'ells eclesiàstics pobres, havent decidit separar-se de la Iglesia de Pío X pera entregarse á una propaganda purament evangèlica.

Es molt natural que á Roma comensi aquest moviment de regeneració, per allò que diu l'adagi italià: «Roma veduta, fede perduta.»

Una frase de Victor Hugo que enclou un prodigi de veritat:

«El paradís dels richs está format ab l'ífern dels pobres.»

Y no obstant—dihém nosaltres—si 'ls pobres se sapigessin entendre, transformarien el seu ífern en paradís.

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—A-nó-ni-ma.
- 2.ª ANAGRAMA.—Carne—Crema.
- 3.ª TARJETA.—El arte de ser bonita.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRIC.—Marcelino.
- 5.ª CONVERSA.—Jordi
- 6.ª GEROGLIFIC.—Com mes comas, menos punts.

Han endavant totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Miquel Roca (a) Calet, Miquel Mariné, Enrich Bonagarriga (a) Suat, Fastigós, Moka Soka y C.º, J. Rovira y Olivé y P. Elías y Olivé (S. en C.), Joseph Martínez, A. Monclús (Musclus), Un coix del peu dret, Cap d'Estopa, Un contrari

en curarli aquest dolor,
puig si està mes temps total
com que s'empitjorará
mes difícil se 'ns fará,
trobar remey pel seu mal.

FIDEL DELFI

II

La primera es animál;
nom d'un cigarro, hu-segona;
inversa-tres, vegetal;
y veurás qu' en la Total
un poble catalá 't dona.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

MUDANSA

Pere, sabs perquè en Tot Sala
el total li fa tan mal?

—Per què?

—Perque l' altre dia
vá caure á baix d'un total.

J. MAS ABRIL

COPA NUMÉRICA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0	—Distintiu del religiosos.
1 2 3 4 9 8 5 1 7 7 8	—Divisa en els sombreros.
1 2 5 0 9 4 7 7	—En els fornys.
3 0 9 1 9 4 2	—Fruytas.
1 2 3 6 7 8	—En las iglesias.
5 4 9 0 2	—Capital europea.
3 4 2 8 3 8	—Prenda de vestir.
2 4 9 8	—Nom de dona.
3 6 7	—Part del cos.
2 0	—Nota musical.
5 4 7 8 6	—Edifici important.
5 6 9 5 6 9 4	—Color.
3 4 7 0 2 4 0	—Licor.

J. M. CALVEROL

Caballers: Joseph Planas, Andresito, Marqués de las Patillas, V. Segura Ferri, J. F. Gavires, Noy de Palles, el Faiges, A. A. Sarlat, Un del Barraló, M. B., G. Perocofo & Ras, F. C. P., Joan Pascual, Fe de la Flor, y Enrich Bofill: Gracias pels trballs mortuoris. Feta la tría, anirà lo que hi cápiga.

Caballers: A. Cararach, Joseph Borrás, Mossèn Fluchs, Joan Sagüés: Rebut tot lo destinat al Almanach CAMPANA. Tantas mercés.

AVÍS IMPORTANT

Dissapte que ve, 3 de Novembre

DIADA DELS MORTS

Número extraordinari de

LA CAMPANA

DE GRACIA

8 páginas — 10 céntims

Dissapte, dia 3 de Novembre

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch Lorilleux y Cº

